

Rezoluția
Forumului Mass-Media din Republica Moldova 2023
(Chișinău, 04-05 decembrie 2023)

Participanții la Forumul Mass-Media 2023 aprobă următoarea rezoluție

1. Reiterând convingerea fermă că garantarea unei mass-media libere, independente și pluraliste este vitală pentru dezvoltarea unei democrații reziliente și sănătoase în Republica Moldova;
2. Împărtășind îngrijorările Uniunii Europene pentru libertatea presei, aflată actualmente în pericol în majoritatea părților lumii;
3. Conștientizând că protecția libertății de exprimare ca misiune universală trebuie să rămână în continuare o prioritate-cheie și pentru mass-media, și pentru autorități;
4. Reconfirmând angajamentul breslei și al asociațiilor de profil de a consolida jurnalismul bazat pe principii deontologice, ca răspuns la amenințările hibride, dar și ca probă concludentă de servire a interesului public;
5. Conștientizând importanța susținerii dezvoltării economice a mass-mediei independente;

Forumul Mass-Media constată:

- În premieră, majoritatea recomandărilor Rezoluției Forumului Mass-Media, ediția 2022, au fost îndeplinite sau sunt în proces de îndeplinire;
- Apropierea Republicii Moldova de Uniunea Europeană, dar și alegerile locale generale din anul curent, au amplificat ingerințele străine ostile în spațiul mediatic autohton, fapt care a determinat autoritățile să abordeze sistemic securitatea națională, în general, și securitatea informațională, în particular;
- Autoritățile sunt în proces de identificare a unor mecanisme de prevenire și contracarare a amenințărilor hibride, proces care necesită aprofundare și accelerare;
- Acțiunile de igienizare a spațiului mediatic național de narațiuni subversive au fost mai hotărâte ca în anii precedenți, dar ele au avut un randament redus și, uneori, au dezorientat opinia publică;
- Progresează completarea și îmbunătățirea legislației mass-media și a celei conexe, dar, în bună parte, transpunerea lor corespunzătoare în practica reală stagnează;
- Încercările de deoligarhizare pe segmentul audiovizual s-a ciocnit de o rezistență acerbă și de tentative repetate și parțial reușite de a reconfigura holdinguri mediatice cu implicarea televiziunilor afiliate politic, iar blocarea portalurilor web care distribuie dezinformare a avut un efect minim;
- În condițiile unei legislații electorale noi, parte dintre instituțiile mass-media, inclusiv furnizori de servicii audiovizuale, a continuat practica vicioasă de a face jocul patronilor politici în detrimentul informării corecte și depline a alegătorilor;
- Consiliul Audiovizualului a continuat activitatea de implementare reală a legislației, inclusiv a celei electorale, monitorizând eficient reflectarea alegerilor de către toți furnizorii de servicii media și, pentru prima dată, nu a atras critici dure din partea misiunilor naționale și internaționale de observare a alegerilor;
- Situația economică a mass-mediei degradează, iar presa tipărită riscă să dispară din cauza

- costurilor ridicate la hârtia de ziar și a majorării fără precedent a tarifelor de distribuție;
- Consiliul de Supraveghere și Dezvoltare al furnizorului public național de servicii media nu a adoptat nici în anul 2023 o poziție proactivă în comunicarea cu publicul și nu și-a făcut auzită opinia nici în cazurile când activitatea companiei „Teleradio-Moldova” a devenit subiect al disputelor publice;
 - Instrumentele de inteligență artificială, în continuă dezvoltare, folosite la generarea de conținut mediatic, rămân în afara reglementării și a autoreglementării;
 - Unele instituții publice la nivel central și local continuă să restricționeze accesul colaboratorilor mass-media la informațiile de interes public;
 - Accesul jurnaliștilor în regiunea transnistreană este în continuare restricționat, fiind înregistrare cazuri de împiedicare ilegală a activității jurnalistice de către așa-numitele forțe de menținere a păcii;
 - Activitatea jurnalistică nu este suficient de protejată de atacuri, amenințări fizice, intimidare, hărțuire în spațiul online, inclusiv din partea unor politicieni și a simpatizanților acestora.

Forumul Mass-Media solicită autorităților Republicii Moldova:

- Să accelereze eforturile de completare a legislației mass-media și a celei conexe și de ajustare a acestora la standardele comunitare, asigurând implementarea lor efectivă;
- Să asigure implementarea eficientă a noii Legi privind accesul la informațiile de interes public, ce va intra în vigoare în ianuarie 2024;
- Autoritățile centrale și locale să continue efortul de îmbunătățire a comunicării cu mass-media pentru a contribui la o informare adecvată și eficientă a publicului despre treburile curente, inclusiv despre acțiunile de integrare europeană;
- Guvernul să identifice și să pună în aplicare un mecanism eficient și durabil de susținere a presei independente tipărite în condițiile unei majorări fără precedent a tarifelor pentru distribuția acesteia, aplicată de Î.S. „Poșta Moldovei”;
- Să asigure funcționalitatea transparentă a Centrului pentru Comunicare Strategică și Combatere a Dezinformării;
- Ministerul Culturii, ca entitate responsabilă de politici publice în domeniul mediatic, să pună consecvent în practică Programul național de dezvoltare a mass-mediei, aprobat de Parlament pe 7 iulie 2023;
- Consiliul Audiovizualului, în implementarea reală a legislației, să-și extindă aria de preocupări și către alte segmente problematice ale domeniului, cum ar fi platformele de partajare a conținuturilor video, cota obligatorie etapizată de conținuturi achiziționate de la producătorii independenți sau sprijinirea acțiunilor de educație mediatică;
- Parlamentul, Comisia Electorală Centrală, Consiliul Audiovizualului să analizeze prima experiență de implementare a noii legislații electorale și, în funcție de rezultate, să opereze în timp util modificările/ajustările necesare la cadrul normativ corespunzător;
- Consiliul de Supraveghere și Dezvoltare al furnizorului public național de servicii media să asigure caracterul transparent al activității sale și să-și certifice utilitatea în procesul de reformare a Companiei „Teleradio-Moldova”;
- Instituțiile formative de profil să continue și să extindă pregătirea specialiștilor necesari conform solicitărilor reale ale pieței media;
- Să urmărească și să preia bunele practici de reglementare a inteligenței artificiale în statele cu democrație avansată;
- Să elaboreze și să pună în aplicare soluții legale și administrative de protejare efectivă a profesiei de jurnalist în fața amenințărilor și intimidărilor.

Forumul Mass-Media îndeamnă jurnaliștii și instituțiile mass-media:

- Să-și ajusteze politicile editoriale de o manieră care să mențină în atenție permanentă

acțiunile autorităților și ale întregii societăți, menite să asigure parcursul european ireversibil al țării;

- Să-și onoreze obligația deontologică de informare corectă a publicului, în special în condițiile amenințărilor hibride brutale;
- Să analizeze tendințele actuale de activitate a mass-mediei pentru a prelua practicile potrivite de fortificare a capacităților profesionale și a sustenabilității economice;
- Să denunțe și să respingă orice încercare a oricărui grup de interese de a-i/a le implica în activități străine de misiunea socială a mass-mediei;
- Consiliul de Presă să continue discuțiile cu privire la etica utilizării inteligenței artificiale în crearea conținuturilor mediatice și, la necesitate, să inițieze completarea Codului deontologic al jurnalistului din Republica Moldova cu norme corespunzătoare;
- Să nu admită și să semnaleze public cazurile de preluare neautorizată a conținutului mediativ (copy/paste) și de încălcare a drepturilor de autor.

05 decembrie 2023,
mun. Chișinău